

TOEZICHT

Vlak voor de zomer ging het wetsvoorstel Implementatie Richtlijn Collectief Beheer naar de Tweede Kamer: een aanpassing van de Nederlandse toezichtregels op collectief beheersorganisaties (CBO's) waaronder ook Sena. Het wetsvoorstel roept diverse vragen op: hoe ver mag de overheid gaan bij het stellen van regels voor rechtenorganisaties? Past de aanpak van Nederland wel bij de wensen van de Europese Commissie? We vroegen het PvdA-woordvoerder Astrid Oosenbrug en Sena-sectievoorzitter Peter Boertje.

Door Erik Thijssen

'BUMA/STEMRA HAD DE EER AAN ZICHZELF KUNNEN HOUDEN'

Astrid Oosenbrug PvdA-woordvoerder
Auteursrecht in de Tweede Kamer

VRAAG 1 Staan de Europese gedachte van concurrentie tussen CBO's en de Nederlandse aanpak van overheidstoezicht niet met elkaar op gespannen voet? Sommigen stellen dat Nederlandse rechtenorganisaties door aan strengere regels gebonden te worden benadeeld kunnen worden in hun concurrentiepositie.

OOSBURG: "Ook wij hebben daar vragen over. Opvallend is dat er een consultatieronde met belanghebbenden is geweest waarvan weinig terugkomt in het wetsvoorstel (onder meer VOICE, de branchevereniging van rechtenorganisaties, en Platform Makers, maar ook gebruikers zijn vooraf gehoord). Het is te vroeg om een definitief politiek oordeel te vellen maar er zijn veel onduidelijkheden. Ook is het maar de vraag trouwens of de 'concurrentiebenadering' nou wel zo nuttig is. Het klinkt mooi dat rechthebbers eenvoudiger moeten kunnen overstappen van de ene naar de andere CBO, maar hoe werkt dat dan? En is het wel realistisch? Wat is de meerwaarde?"

BOERTJE: "Ja, dat zou zomaar kunnen. Strengere regels zijn in algemene zin niet bevorderlijk voor het vrije handelsverkeer, en zeker niet als er per land een onderscheid wordt gemaakt. Als je het glas halfvol zou willen zien, kun je nog beargumenteren dat strengere regels zekerheden beter kunnen waarborgen, maar in de praktijk sta je qua

concurrentiepositie 1-0 achter als de regels op nationaal niveau veel meer rigide zijn dan elders."

VRAAG 2 De regering wil een evaluatie van de bestaande Nederlandse toezichtregels pas volgend jaar houden. Ligt het niet meer voor de hand die evaluatie met de implementatie van de Europese Richtlijn te combineren?

OOSBURG: "Daar zit dus inderdaad een mogelijk probleem. Veel van de punten die in de consultatieronde zijn ingebracht door belanghebbenden worden nu uitgesteld naar de evaluatie, terwijl het toch ook om het vaststellen van het juiste evenwicht gaat. Daar hebben wij dus onze vragen bij. Vooralsnog voelt het eerlijk gezegd niet goed. Ik hik daar tegenaan."

BOERTJE: "Wat de beweegredenen van de regering zijn, weet ik niet. Misschien wil men uitstralen zelf de agenda te bepalen en niet afhankelijk te willen zijn van Brussel? Het lijkt mijn inziens meer voor de hand te liggen de evaluatie te combineren met de implementatie van de Richtlijn."

VRAAG 3 Een heet hangijzer is onder meer overheidsnormering van salarissen bij CBO's. De Europese Richtlijn rept daar niet over. Nederland heeft het meest strenge regiem uit de Wet Normering Topinkomens van toepassing verklaard. Is dat redelijk?

OOSBURG: "Daar hebben we destijds een helder standpunt over ingenomen en daar blijven we ook bij. De directeur van een rechtenorganisatie doet in beginsel zijn werk voor anderen: hij beheert de rechten van artiesten en auteurs op een billijke vergoeding. Daar mag dan ook een billijke vergoeding tegenover staan, maar er zijn grenzen. Je kunt niet telkenmale (en op zich terecht) het signaal afgeven dat het slecht gaat in de markt en voor de makers vaak veel te weinig overblijft en dan zelf een onevenredig salaris binnenschrapen. Dat is moreel niet in de haak.

Natuurlijk is een rechtenorganisatie formeel een private organisatie, maar het ligt toch subtieler dan dat: men heeft een taak met een groot maatschappelijk belang. De overheid heeft daarbij dan dus ook een taak. Op zich had ik gehoopt en verwacht dat met name Buma/Stemra zelf een gebaar zou hebben gemaakt door de directiesalarissen bijvoorbeeld stapsgewijs te verlagen; daarmee had men de eer aan zichzelf kunnen houden.

ENERZIJD / ANDERZIJD

'LATEN WIJ VOORAL ZELF UITMAKEN WAT WIJ EEN GOEDE BELONING VINDEN VOOR ONZE BESTUURDERS'

Peter Boertje Voorzitter
Sena sectie Producenten

Het is wat mij betreft jammer dat het wettelijk moest worden afgedwongen, maar het kon niet anders door het uitblijven van zelfregulering."

BOERTJE: "Het is niet alleen onredelijk, maar het raakt kant noch wal. Het is wat mij betreft een principekwestie. Wat een bestuurder zou mogen verdienen is subjectief; is arbitrair. En dat een beter betaalde bestuurder meer capabel zou zijn is natuurlijk onzin, dat zal ik ook niet beweren. Maar: kijkend naar Sena is er volgens mij nog geen pak kopieerpapier gesubsidieerd door de overheid. Indien er een subsidierelatie zou bestaan, is het logisch dat een overheid invloed wil hebben op de uitgaven. Bij Sena echter worden private gelden uit de markt herverdeeld in de markt. Wat zou de argumentatie van een overheid dan moeten zijn om een voet tussen de deur te willen hebben?"

Dat CBO's monopolisten zijn? Doen onze eigen toezichthouders en het College van Toezicht er niet toe? En hebben de aangesloten er ook niets van te vinden? Gaat Den Haag straks ook op de stoelen van onze bestuurders zitten en bepalen hoe hoog de repartitie voor ons als rechthebbers mag worden? Dat moeten we niet willen. Laten wij nu vooral zelf uitmaken wat wij een goede beloning vinden voor onze bestuurders. Op eenzelfde manier trouwens (en misschien wel belangrijker) heb ik groot bezwaar tegen het bestaande preventieve toezicht op nieuwe tarieven, niet alleen omdat het de concurrentiepositie van Nederlandse CBO's benadeelt, maar ook omdat het principieel te ver gaat. Preventief toezicht kan vertragend en verstikkend werken. Toezicht achteraf is gebruikelijk en geeft ook meer ruimte voor het nemen van de eigen verantwoordelijkheid. We bevinden ons wat mij betreft op een hellend vlak."

VRAAG 4 Hoewel het niet direct voortvloeit uit de Richtlijn, stelt de regering voor stemming per e-mail voorafgaand (!) aan leden- of aangesloten vergaderingen verplicht te stellen. Is dat wel wenselijk?

OOSBURG: "Dat lijkt me niet wenselijk inderdaad. Om een aantal redenen. Op zich klinkt het heel democratisch en dat is fijn, maar in

praktijk: als vooraf al gestemd wordt, waarom zou men de vergadering nog houden? Jaarvergaderingen zijn er ook om de betrokkenheid vorm te geven en daarnaast om vragen te kunnen stellen, discussie te kunnen voeren en een mening te vormen. Daarnaast heeft nu eenmaal niet iedereen beschikbaarheid over e-mail, dat klinkt gek, maar is wel zo. Je gaat op die manier ook mensen uitsluiten en dat zou onterecht zijn. Wat mij betreft is de mogelijkheid openen ook op alternatieve wijze deel te nemen aan de jaarvergadering een goed idee, maar techniekneutraal en niet met een stemming vooraf, die de discussie doodmaakt."

BOERTJE: "Ik ben zeker niet tegen vernieuwing. We kopen tegenwoordig alles via het internet en we geven onze mening via het internet. Het verhogen van de participatie is een goed streven. Als we om te stemmen ook de deur niet meer uit hoeven, kan dat de bereidwilligheid tot deelnemen ten goede komen. Maar vóóraf per e-mail stemmen lijkt mij bizar. Dan degradeer je de aangesloten vergadering tot mosterd na de maaltijd: een overbodig koffiekraansje. Elektronisch stemmen kan prima tijdens de vergadering. Je zou zelfs de mogelijkheid kunnen bieden mee te discussiëren via het internet. Maar als de besluitvorming al vast ligt voor de vergadering, kunnen we beter thuis blijven en ondermijn je de democratie in plaats van hem te bevorderen."